

20.11.2014

Dnro 114/61/14

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi, VM033:00/2014

Pyydettyinä lausuntona Valtakunnansyyttäjänvirasto esittää seuraavaa.

Syyttäjän tehtävänä on huolehtia siitä, että rikosvastuu toteutuu Suomessa. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että rikokset selvitetään ja rikoshyödyn myöhemmän konfiskaation täytäntöönpano turvataan tehokkaasti. Rikokset on näin ollen pystyttävä tunnistamaan ja näyttö tunnusmerkistöjen täytymisestä hankkimaan. Tämän vuoksi syyttäjälle on nyt kyseessä olevan lakiesityksen osalta tärkeää, että uudella lainsäädännöllä ei laajemmin kuin nykyisin mahdollisteta rikosasioissa arvopapereiden omistussuhteiden häivyttämistä ulkomaisiin hallintarekistereihin tai selvityksen hankkimista rikoksesta estetä omistusten julkisuutta kaventamalla. Nimenomaan arvopaperimarkkinarikoksissa valpas media on ollut tehokas keino torjua ja selvittää lainvastaista toimintaa markkinoilla.

Kansainvälinen, eurooppalainen ja suomalainen rahanpesun torjuntaan liittyvä sääntely edellyttää, että omaisuuden tosiasiallinen omistaja ja sen omistamisesta saatavan edun saaja on aina selvitettävissä. Arvopaperimarkkina- ja verorikosten selvittäminen vaatii, että arvopapereiden omistus on julkista ja läpinäkyvää. Omistusoikeus on myös oltava nopeasti ja mahdollisimman taloudellisesti selvitettävissä.

Valtakunnansyyttäjänvirasto katsoo tämän vuoksi, että uuden lainsäädännön tulee täyttää ainakin seuraavat tavoitteet.

Suomalaisten viranomaisten tiedonsaantioikeus ja tiedon julkisuus tulee turvata myös niissä tilanteissa, joissa suomalaisella sijoittajalla on

20.11.2014

Dnro 114/61/14

hallintarekisteröityjä omistuksia ulkomaisessa säilyttäjäpankissa tai liikkeellelaskija valitsee ulkomaisen arvopaperikeskuksen.

Jos tämä ei ole mahdollista pakollisen suoran omistuksen vaatimuksen poistamisen takia ja siksi, ettei ulkomaista säilyttäjäpankkia voi velvoittaa noudattamaan Suomen lakia, esitys ei ole tässä muodossaan kannatettava.

Rikosten torjunnan ja selvittämisen näkökulmasta luonnos vaikeuttaa edelleen viranomaistoimintaa ja rohkaisee kätkemään rikoshyötyä ulkomaisiin säilyttäjäpankkeihin hallintarekistereiden kätköihin. Tämä on ongelmallista yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja oikeusjärjestelmää kohtaan tunnetun legitimitietin kannalta.

Apulaisvaltakunnansyyttäjä

Jorma Kalske

Valtionsyyttäjä

Ritva Sahavirta